

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه قوانین و مقررات
میراث فرهنگی، صنایع دستی
و گردشگری

تدوین:
رضا زنده گل
وکیل پایه یک دادگستری

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۷

عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام
	Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	مجموعه قوانین و مقررات میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری/ تدوین رضا زنده گل.
مشخصات نشر	تهران: چتر دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۴۲۷ ص.؛ جدول؛ ۵/۱۴×۵/۲۱ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۵۰-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
موضوع	آثار فرهنگی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Cultural property -- Law and legislation-- Iran
موضوع	گردشگری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	ourism -- Law and legislation-- Iran
شناسه افزوده	زنده گل، رضا، ۱۳۶۷ -، گردآورنده
رده بندی کنگره	KMH۳۰۳۳ / ۱۲۸ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	۳۴۳/۵۵۰۷۸۹۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۴۲۶۹۵۷

نام کتاب	مجموعه قوانین و مقررات میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
ناشر	چتر دانش
تدوین	رضا زنده گل
نوبت و سال چاپ	اول - ۱۳۹۷
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۲۵۰-۶
قیمت	۳۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خ منبری جاوید(اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرطرفدارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی بیش از پیش به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

فصل اول: قوانین و آیین نامه ها	۱۲
بخش اول: میراث فرهنگی	۱۳
قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲	۱۳
قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷	۱۷
بسته اجرایی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (۱۳۹۴-۱۳۹۰)	
موضوع ماده (۲۱۷) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران	۲۲
قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰ با اصلاحات و الحاقات	
الحاقات ۱۳۷۵	۱۲۶
قانون ثبت آثار ملی مصوب ۱۳۵۲	۱۲۹
قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۱۹	۱۳۰
قانون مربوط به واگذاری منافع و تخلیه اماکن، غرف و دکه های واقع در مراکز اقامتی و مراکز سیاحتی و تفریحی تحت نظارت و سرپرستی بنیاد مستضعفان و جانبازان و بنیاد شهید انقلاب اسلامی، سازمان ایرانگردی و جهانگردی و نیروهای مسلح مصوب ۱۳۷۸	۱۳۵
قانون معافیت ابنیه و اماکنی که در زمره آثار ملی ثبت گردیده اند، از پرداخت عوارض شهرداری مصوب ۱۳۷۱	۱۳۶
قانون خرید اراضی و ابنیه و تأسیسات برای حفظ آثار تاریخی و باستانی مصوب ۱۳۴۷	۱۳۷
لایحه قانونی راجع به جلوگیری از انجام اعمال حفاریهای غیر مجاز و کاوش به قصد به دست آوردن اشیاء عتیقه و آثار تاریخی که بر اساس ضوابط بین المللی مدت یک صد سال یا بیشتر از تاریخ ایجاد یا ساخت آن گذشته باشد مصوب ۱۳۵۸	۱۴۰
اجازه فروش تولیدات فرهنگی و هنری سازمان میراث فرهنگی در خارج از کشور و خرید و ورود تجهیزات و ملزومات مورد نیاز سازمان مذکور مصوب ۱۳۶۷	۱۴۲

بخش دوم: آیین‌نامه‌ها.....	۱۴۳
آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده (۲) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۴.....	۱۴۳
آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۳ با اصلاحات بعدی.....	۱۴۵
آیین‌نامه اجرایی بند ۹ ماده ۳ قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۹.....	۱۵۰
آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعتی ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی.....	۱۵۱
آیین‌نامه اجرایی قانون ضرورت اخذ مجوز برای ساخت، خرید و فروش، نگهداری، تبلیغ و استفاده از دستگاه فلزیاب مصوب ۱۳۸۲.....	۱۵۶
آیین‌نامه احداث توسعه، تبدیل، تکمیل و تجهیز و بهره برداری تأسیسات جهانگردی مصوب ۱۳۶۱.....	۱۵۹
آیین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه‌بندی و نرخ گذاری تأسیسات گردشگری مصوب ۱۳۹۴.....	۱۶۵
فصل اول: تعاریف.....	۱۶۵
فصل دوم: ضوابط صدور مجوز ایجاد، اصلاح و یا تکمیل تأسیسات گردشگری.....	۱۶۶
فصل سوم: ضوابط صدور پروانه بهره‌برداری.....	۱۶۷
فصل چهارم: ضوابط درجه بندی.....	۱۶۸
فصل پنجم: شرایط اداره‌کنندگان تأسیسات گردشگری.....	۱۷۰
فصل ششم: نظارت بر فعالیت تأسیسات گردشگری.....	۱۷۲
فصل هفتم: متفرقه.....	۱۷۳
آیین‌نامه چگونگی تشکیل و اداره شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۳ با اصلاحات بعدی.....	۱۷۵
آیین‌نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی مصوب	

۱۳۸۱.....	۱۷۶.....
آیین‌نامه مدیریت، ساماندهی، نظارت و حمایت از مالکان و دارندگان اموال	
فرهنگی - تاریخی منقول مجاز مصوب ۱۳۸۴.....	۱۸۴.....
فصل اول: تعاریف.....	۱۸۴.....
فصل دوم: ثبت آثار فرهنگی تاریخی و هنری در فهرست آثار ملی کشور.....	۱۸۶.....
فصل سوم: موزه‌ها و مجموعه‌های خصوصی.....	۱۸۷.....
فصل چهارم: تجارت اموال فرهنگی - تاریخی و هنری.....	۱۸۹.....
فصل پنجم: موزه‌های تخصصی و پژوهشی.....	۱۹۱.....
فصل ششم: تأسیس مؤسسات مشاوره، کارشناسی و کارگاه‌های مرمت.....	۱۹۱.....
آیین‌نامه مربوط به ورود و صدور اموال فرهنگی مصوب ۱۳۵۴.....	۱۹۵.....
فصل اول: تعریف اموال فرهنگی.....	۱۹۵.....
فصل دوم: ورود اموال فرهنگی.....	۱۹۶.....
فصل سوم: رسیدگی.....	۱۹۷.....
فصل چهارم: صدور اموال فرهنگی.....	۱۹۸.....
فصل پنجم: سایر مقررات.....	۱۹۹.....
بخش سوم: صنایع دستی.....	۲۰۲.....
قانون تأسیس سازمان صنایع دستی ایران مصوب ۱۳۸۳.....	۲۰۲.....
اساسنامه سازمان صنایع دستی ایران مصوب ۱۳۸۳.....	۲۰۳.....
فصل اول: کلیات.....	۲۰۳.....
فصل دوم: وظایف تفصیلی.....	۲۰۳.....
فصل سوم: مدیریت سازمان.....	۲۰۶.....
فصل چهارم: سایر مقررات.....	۲۰۷.....
قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی مصوب ۱۳۹۶.....	۲۰۸.....
قانون بیمه‌های اجتماعی قالببافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی	
شناسه‌دار (کددار) مصوب ۱۳۸۸.....	۲۱۵.....
شرایط و نحوه صدور صنایع دستی مصوب ۱۳۶۴ اصلاحی ۱۳۶۵.....	۲۱۷.....

آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش و شاغلان صنایع دستی شناسه‌دار (کددار) مصوب ۱۳۸۸.....	۲۱۸
عضویت رئیس یا نماینده سازمان صنایع دستی ایران در شورای ارزشیابی هنرمندان هنرهای سنتی مصوب ۱۳۸۱.....	۲۲۲
آیین‌نامه تشکیل شورای ارزشیابی هنرمندان هنرهای سنتی و ضوابط ارزشیابی این هنرمندان در رشته‌های کتابت، نگارگری و هنرهای صناعی اصلاحی ۱۳۸۳ (مصوب جلسه ۴۷۷ مورخ ۱۳۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی).....	۲۲۳
متمم آیین‌نامه شورای ارزشیابی هنرمندان، نویسندگان و شاعران کشور مصوب ۱۳۸۴.....	۲۳۱
مصوبه شورای عالی اداری راجع به ادغام سازمان صنایع دستی ایران و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۵.....	۲۳۴
بخش چهارم: گردشگری	۲۳۵
آیین‌نامه تشکیل کانون ملی هماهنگی گردشگری کشور مصوب ۱۳۸۳.....	۲۳۵
آیین‌نامه اجرایی نحوه تشکیل و اداره مناطق نمونه گردشگری موضوع ماده (۸) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۳.....	۲۳۹
آیین‌نامه نظارت بر تأسیس و فعالیت دفاتر و شرکت‌های خدمات مسافرتی و گردشگری؛ زیارتی و سیاحتی کشور مصوب ۱۳۸۰.....	۲۴۲
فصل اول: کلیات.....	۲۴۲
فصل دوم: شرایط صدور مجوز.....	۲۴۳
فصل سوم: تکالیف دارنده مجوز.....	۲۴۶
فصل چهارم: نظارت بر فعالیت دفتر.....	۲۴۹
آیین‌نامه طبیعت‌گردی مصوب ۱۳۸۴.....	۲۵۰
آیین‌نامه تأسیس و نظارت بر آژانس‌های مسافرتی و جهانگردی مصوب ۱۳۵۸.....	۲۵۴
آیین‌نامه راهنمایان جهانگردی ۱۳۵۴.....	۲۶۱
آیین‌نامه تأسیس و نظارت بر دفاتر خدمات مسافرتی مصوب ۱۳۶۲.....	۲۶۳
تصویب‌نامه در خصوص تشکیل کارگروه توسعه گردشگری مصوب ۱۳۹۱.....	۲۷۰

تصویب‌نامه در مورد تعیین مناطق نمونه گردشگری مصوب ۱۳۸۴ اصلاحی	۱۳۸۷.....
۲۷۲.....	
دستورالعمل نظارت بر تاسیس و فعالیت دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری.....	۲۷۳
فصل اول: کلیات.....	۲۷۳
فصل دوم: شرایط متقاضی اخذ پروانه.....	۲۷۴
فصل سوم: نظارت بر فعالیت دفاتر.....	۲۷۸
فصل چهارم: وظایف دارنده پروانه.....	۲۸۱

فصل دوم: کنوانسیون‌ها..... ۲۸۷

قانون کنوانسیون حراست از میراث فرهنگی ناملموس مصوب ۱۳۸۴.....	۲۸۸
فصل اول: مواد عمومی.....	۲۹۰
فصل دوم: ارکان کنوانسیون.....	۲۹۲
فصل سوم: حراست از میراث فرهنگی ناملموس در سطح ملی.....	۲۹۴
فصل چهارم: حراست از میراث فرهنگی ناملموس در سطح بین‌المللی.....	۲۹۶
فصل پنجم: همکاری و کمک بین‌المللی.....	۲۹۸
فصل ششم: صندوق میراث فرهنگی ناملموس.....	۳۰۰
فصل هفتم: گزارش‌ها.....	۳۰۲
فصل هشتم: ماده موقتی.....	۳۰۲
فصل نهم: مواد نهایی.....	۳۰۳
قانون الحاق ایران به کنوانسیون حمایت میراث فرهنگی و طبیعی جهان..	۳۰۶
کنوانسیون برای حمایت میراث فرهنگی و طبیعی جهان.....	۳۰۷
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون موسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی پیرامون اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج‌شده مصوب ۱۳۷۹.....	۳۲۳
فصل اول: حیطة شمول و تعاریف.....	۳۲۴
فصل دوم: استرداد اشیاء فرهنگی مسروقه.....	۳۲۵

فصل سوم: اعاده اشیاء فرهنگی غیر قانونی خارج شده	۳۲۷
فصل چهارم: مقررات کلی	۳۲۹
فصل پنجم: مقررات نهایی	۳۳۰
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب مصوب ۱۳۸۷	۳۳۷
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل دوم کنوانسیون ۱۹۵۴ میلادی (۱۳۳۳ هجری شمسی) لاهه در خصوص حمایت از اموال فرهنگی در صورت بروز مخاصمه مسلحانه مصوب ۱۳۸۰	۳۶۴
بخش اول: مقدمه	۳۶۵
بخش دوم: مقررات کلی حمایت	۳۶۷
بخش سوم: حمایت عالی	۳۶۹
بخش چهارم: مسئولیت کیفری و صلاحیت	۳۷۳
بخش پنجم: حمایت از اموال فرهنگی در مخاصمات مسلحانه‌ای که ویژگی بین‌المللی ندارند	۳۷۷
بخش ششم: موضوعات سازمانی	۳۷۸
بخش هفتم: انتشار اطلاعات و کمک بین‌المللی	۳۸۱
بخش هشتم: اجرای این پروتکل	۳۸۴
بخش نهم: شروط نهایی	۳۸۵
قانون الحاق ایران به کنوانسیون اتخاذ تدابیر لازم برای ممنوع کردن و جلوگیری از ورود و صدور و انتقال مالکیت غیرقانونی اموال فرهنگی مصوب ۱۳۵۳ ۱۳۸۸	

فصل سوم: مصوبات ۴۰۱

مصوبه شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری راجع به پیشنهاد اهداف کلان و نرخ رشد بخش میراث فرهنگی و گردشگری در برنامه ۵ ساله چهارم توسعه و حجم سرمایه‌گذاری لازم در این بخش مصوب ۱۳۸۳ ..... ۴۰۱

مصوبه شورای عالی اداری راجع به ادغام سازمان صنایع دستی ایران و سازمان

میراث فرهنگی و گردشگری	۴۰۲
مصوب ۱۳۸۵	۴۰۲
مصوبه شورای عالی اداری در خصوص ارتقاء سطح کارآیی دستگاه‌های دولتی	
مصوب ۱۳۷۵	۴۰۳
مصوبه شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی در خصوص افزایش مبالغ جریمه	
مصوب ۱۳۸۰	۴۰۵
مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص تشکیل کارگروه	
ویژه‌ای به منظور حفاظت و مدیریت آثار ثبت جهانی ایران مصوب ۱۳۹۳ ..	۴۰۶
تصویب نامه در خصوص کانون‌های فرهنگی بانوان مصوب ۱۳۸۲	۴۰۷
تصویب‌نامه در مورد انتقال وظایف اجرایی و امور تصدی سازمان ایرانگردی و	
جهانگردی (سابق) به شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۸۶	۴۰۸
تصویب‌نامه در خصوص تدوین و اعلام الگوی نمونه واحدهای خدماتی و	
سرویس‌های بهداشتی بین راهی توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی	
و گردشگری مصوب ۱۳۸۶	۴۰۹
مصوبه اضافه شدن سازمان میراث فرهنگی و گردشگری به سازمان‌های مندرج	
در تبصره ۱ ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب	
۱۳۸۳	۴۱۱

فصل چهارم: قوانین مرتبط ۴۱۳

از قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷	۴۱۳
باب پنجم: در دفینه	۴۱۳
از کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب	
۱۳۷۵	۴۱۴
فصل نهم: تخریب اموال تاریخی، فرهنگی	۴۱۴
از قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری	
اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مصوب ۱۳۹۵	۴۱۸

- از قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰) ۴۲۱
- فصل اول: فرهنگ اسلامی - ایرانی ۴۲۱
- از قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵ ..... ۴۲۲
- از قانون مجازات اخلاگران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹ ..... ۴۲۳
- از آیین‌نامه اجرایی برنامه جامع ساماندهی اوقات فراغت جوانان مصوب ۱۳۸۴ ..... ۴۲۴
- از آیین‌نامه اجرایی قانون زمین شهری مصوب ۱۳۶۷ ..... ۴۲۵
- از آیین‌نامه ساماندهی، بهسازی و عمران مساجد کشور مصوب ۱۳۷۶ ..... ۴۲۶
- از قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ ..... ۴۲۷

فصل اول

قوانین و آیین نامه‌ها

بخش اول: میراث فرهنگی

قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۳

ماده ۱- سازمان‌های میراث فرهنگی کشور و ایرانگردی و جهانگردی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتزع و از ادغام آن‌ها «سازمان میراث فرهنگی و گردشگری» با کلیه اختیارات و وظایفی که سازمان‌های مذکور به موجب قوانین و مقررات مختلف دارا بوده‌اند و کلیه امکانات، اموال و نیروی انسانی زیر نظر رئیس جمهور تشکیل می‌گردد. رئیس سازمان با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شود.

تبصره ۱- کلیه وظایف و اختیارات وزیر و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در امور میراث فرهنگی و ایرانگردی و جهانگردی به رئیس سازمان منتقل می‌شود.

تبصره ۲- وظایف حاکمیتی سازمان ایرانگردی و جهانگردی به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری منتقل می‌شود و وظایف اجرایی و امور تصدی آن با همه امکانات، اعتبارات، نیروی انسانی، اموال و دارایی‌ها، تعهدات و اعتبارات در قالب یک شرکت دولتی با عنوان شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری وابسته می‌گردد.

ماده ۲- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری بر اساس اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷/۴/۲۸ و قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷ اداره می‌شود. تعیین وظایف و اختیارات این سازمان ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون با رعایت مفاد قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ با جهت‌گیری واگذاری وظایف تصدی به بخش غیردولتی، حذف وظایف غیرضرور، تفکیک وظایف ملی و استانی با پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و تأیید هیأت وزیران به تصویب کمیسیون مشترک رسیدگی‌کننده به این قانون خواهد رسید.

تبصره ۵- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است به منظور هماهنگی

در چگونگی امکان بهره‌گیری از میراث‌های طبیعی کشور و اجرای تعهدات مطروحه در کنوانسیون حفاظت میراث فرهنگی و طبیعی جهان نسبت به تدوین آئین‌نامه‌ای با پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان حفاظت محیط زیست اقدام کند. آئین‌نامه مذکور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳- شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری به ریاست رئیس جمهور یامعاون اول رئیس جمهور و عضویت رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و وزرای امور خارجه، مسکن و شهرسازی، راه و ترابری، کشور، فرهنگ و ارشاد اسلامی، علوم، تحقیقات و فناوری، امور اقتصادی و دارائی و آموزش و پرورش و رؤسای سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و حفاظت محیط زیست و چهار نفر کارشناس خبره با پیشنهاد رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و حکم رئیس جمهور تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری دبیر شورای عالی خواهد بود و دبیرخانه شورای عالی در سازمان میراث فرهنگی و گردشگری تشکیل می‌گردد.

تبصره ۲- کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، نهادها، شرکتها و مؤسسات دولتی، شهرداریها و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است در حدود وظایف قانونی خود، موظف به اجرای مصوبات این شورای عالی می‌باشند.

ماده ۴- وظایف و اختیارات شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری به شرح زیر است:

الف- تصویب سیاست‌ها، خط مشی‌ها و برنامه‌های کلان امور میراث فرهنگی و گردشگری.

ب- جلب حمایت بخشهای دولتی و غیردولتی و بخش تعاونی و خصوصی برای تحقق اهداف بخش میراث فرهنگی و گردشگری.

ج- فراهم کردن زمینه سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و افزایش سهم آن در امور مربوط- به میراث فرهنگی و گردشگری.

د- کلیه وظایف قانونی که تا قبل از تصویب این قانون برعهده شورای

سازمان میراث فرهنگی کشور و شورای عالی ایرانگردی و جهانگردی بوده است. هم- سایر وظایف و اختیارات تعیین شده برای شورای مذکور در این قانون. تبصره- با پیشنهاد شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری و پس از تصویب هیأت‌وزیران حسب مورد در استانهایی که ضرورت ایجاد کند، شورایی مشابه شورای عالی به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مذکور در شورای عالی ایجاد خواهد شد.

ماده ۵- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری می‌تواند نگهداری و اداره اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها را زیر نظر هیأت‌های امنای منتخب انجام دهد. وظایف و اختیارات و چگونگی فعالیت هیأت‌های امناء و نحوه حمایت، نظارت و ارزیابی فعالیت‌های آن‌ها به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی و گردشگری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۶- به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۸۲، حسب پیشنهاد سازمان‌های موضوع این قانون در محدوده اعتبارات مصوب نسبت به هرگونه جابجائی، تغییر ردیف، کاهش یا افزایش اعتبارات ردیف‌های بودجه‌ای آن‌ها به نحوی که حداکثر تسهیلات لازم را جهت اجرای این قانون فراهم نموده و اختلالی در اداره امور مربوط ایجاد نشود، اقدام نماید.

ماده ۷- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است برنامه‌های تبلیغی ملی و بین‌المللی برای معرفی میراث فرهنگی ایران و جاذبه‌های جهانگردی آن را از طریق رسانه‌های ارتباط جمعی داخلی و خارجی به مرحله اجرا درآورد. کلیه دستگاه‌های اجرائی مکلف به هماهنگی و همکاری با سازمان مذکور می‌باشند.

ماده ۸- به‌منظور فراهم کردن زمینه توسعه پایدار میراث فرهنگی و گردشگری، جلب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی با رعایت قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ در ایجاد تأسیسات زیربنائی جهت معرفی بهتر بناها و محوطه‌های تاریخی، تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و ارائه خدمات مناسب به جهانگردان، دولت می‌تواند در مناطق مستعد کشور و قطب‌های گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه یافته به متقاضیان بخشهای غیردولتی اجازه تأسیس مناطق نمونه گردشگری را بدهد.

ماده ۹- شورای عالی میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است متناسب با

جایگاه هر یک از کشورها در اهداف بازار جهانگردی ایران صدور رواید برای اتباع آن‌ها را به ترتیب زیر دسته بندی و به وزارت امور خارجه جهت اقدام ابلاغ نماید:
الف- لغو رواید.

ب- اجازه ورود با پروانه گذر مرزی.

ج- صدور رواید در مبادی ورودی ایران برای مدت معین.

د- صدور رواید در سفارتخانه‌های ایران در خارج از کشور در زمانهای معین حداکثر ظرف مدت یک هفته.

وزارت امور خارجه مکلف است برای تحقق اهداف جلب جهانگردان خارجی نسبت به صدور رواید برای آنان با رعایت مفاد این ماده اقدام نماید. سایر وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مرتبط با صدور رواید موظف به همکاری با وزارت امور خارجه برای تحقق این ماده می‌باشند.

ماده ۱۰- اختیارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص معافیت‌های مذکور در بند (ل) اصلاحی ماده (۱۳۹) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ در محدوده میراث فرهنگی و گردشگری به سازمان میراث فرهنگی و گردشگری واگذار می‌شود.

ماده ۱۱- دولت مکلف است در صورت وجود تقاضا از سال ۱۳۸۳ برای مدت ده سال همه ساله تا ده درصد (۱۰٪) از مجوزهای استفاده از منابع مالی خارجی (فاینانس) مذکور در برنامه‌های توسعه یا قوانین بودجه سالانه را به اجرای طرح‌های جامع توسعه میراث فرهنگی و گردشگری استانی و ملی و ایجاد تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی از جمله مراکز اقامتی و پذیرائی، خدمات حمل و نقل و سایر طرح‌های مرتبط، توسط بخشهای غیردولتی اختصاص دهد.
تبصره- اطلاق این ماده شامل مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام برای استفاده از منابع خارجی نخواهد بود.

ماده ۱۲- این قانون از زمان تصویب لازم‌الاجراست و کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر دوازده ماده و هفت تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و سوم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۱۱/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور

مصوب ۱۳۶۷/۲/۱

ماده ۱- تعریف

«میراث فرهنگی» شامل آثار باقیمانده از گذشتگان است که نشانگر حرکت انسان در طول تاریخ می‌باشد و با شناسایی آن زمینه شناخت هویت و خط حرکت فرهنگی او میسر می‌گردد و از این طریق زمینه‌های عبرت برای انسان فراهم می‌آید. سازمان میراث فرهنگی کشور که به استناد قانون مصوب ۱۳۶۷/۲/۱ تشکیل شده است و از این پس در این اساسنامه سازمان نامیده می‌شود طبق مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد.

ماده ۲- هدف.

عبرت از حرکت فرهنگی انسان و بقاء و رقاء هویت و شخصیت فرهنگی جامعه.

ماده ۳- وظایف سازمان.

وظایف سازمان در زمینه میراث فرهنگی که شامل پژوهش، نظارت، حفظ و احیاء و معرفی است به قرار زیر می‌باشد:

۱- تهیه و تنظیم و اجرای برنامه‌های پژوهشی پیرامون آثار باقیمانده از گذشتگان.

۲- بررسی و شناسایی محوطه‌ها، تپه‌ها، بناها و مجموعه‌های تاریخی و تهیه فهرست جامع از آن‌ها و نقشه باستان‌شناسی کشور.

۳- انجام پژوهش‌های باستان‌شناسی و کاوش‌های علمی.

۴- بررسی‌های مردم‌نگاری، پژوهش‌های مردم‌شناسی، انسان‌شناسی زیستی و شناخت فرهنگ بومی مناطق مختلف کشور.

۵- پژوهش در زمینه هنرهای سنتی و فراهم آوردن امکانات لازم جهت حفظ، احیاء و رشد آن‌ها.

۶- ثبت آثار ارزشمند منقول و غیر منقول فرهنگی- تاریخی کشور در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذیربط.

۷- انجام انحصاری کلیه امور حقوقی مربوط به میراث فرهنگی و طرح دعاوی کیفری علیه متخلفین از قوانین ناظر به میراث فرهنگی کشور به عنوان مدعی یا حسب مورد شاکی خصوصی.

۸- اقدامات لازم جهت شناسایی و استرداد اموال فرهنگی ایران در سطح ملی و بین‌المللی از طریق مراجع ذیربط.

۹- شناسایی و در اختیار گرفتن کلیه اموالی که دارای ارزش‌های فرهنگی-تاریخی بوده و جزء میراث فرهنگی محسوب می‌گردد و توسط دستگاه‌های مسئول ضبط شده است.

تبصره- کلیه دادگاه‌ها، گمرکات، نیروهای انتظامی و دستگاه‌های دولتی نظیر آن‌ها که به نحوی نسبت به ضبط اموال اقدام می‌نمایند موظف به در اختیار قرار دادن اموالی که دارای ارزش فرهنگی-تاریخی می‌باشد به سازمان میراث فرهنگی هستند.

۱۰- تهیه و اجرای طرح‌های لازم به منظور حراست، حفاظت، تعمیر، مرمت و احیاء آثار، بناها و مجموعه‌های باارزش فرهنگی-تاریخی.

۱۱- اظهار نظر در کلیه طرح‌های عمرانی جامع و تفصیلی در رابطه با مناطق فرهنگی و تاریخی و موافقت نهایی درباره محوطه‌ها و بافتها و اماکن فرهنگی تاریخی ارزشمند در موارد مذکور و جلوگیری از هر گونه تخریب آن‌ها.

۱۲- تعیین حریم بناها، مجموعه‌ها، محوطه‌ها و تپه‌های تاریخی ثبت شده و ضوابط خاص معماری و طراحی داخل حریم.

۱۳- معرفی آثار با ارزش فرهنگی-تاریخی از طریق موزه‌ها و نمایشگاه‌ها و نظائر آن.

۱۴- ایجاد و توسعه و اداره موزه‌ها در سطح کشور.

۱۵- ایجاد مرکز اسناد و مدارک میراث فرهنگی کشور (نظیر مجموعه گزارش‌های علمی، نقشه‌ها و عکس‌های بناها و...) جهت ارائه خدمات علمی و تحقیقاتی در این زمینه.

۱۶- معرفی و شناساندن ارزش‌های میراث فرهنگی در سطح ملی و بین‌المللی به وسیله چاپ و نشر مجموعه مطالعات و تحقیقات انجام یافته و استفاده از

وسایل سمعی و بصری و ارتباط جمعی.

۱۷- تنظیم، تدوین و انتشار دائرةالمعارف آثار و ابنیه تاریخی ایران.

۱۸- توسعه فعالیت‌های تحقیقاتی در زمینه‌های مختلف میراث فرهنگی و تشویق محققان، هنرمندان و استادکاران.

۱۹- تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی جهت آماده سازی نیروهای کارآمد در زمینه‌های مربوط به میراث فرهنگی با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط.

۲۰- تشویق مردم به مشارکت در فعالیت‌های مربوط به شناسایی، حفظ و احیاء میراث فرهنگی و نظارت بر آن.

۲۱- ایجاد و گسترش انجمن‌های میراث فرهنگی در سطح کشور.

تبصره- نحوه ایجاد و حدود و وظایف و اختیارات این انجمن‌ها را شورای سازمان تعیین خواهد نمود.

۲۲- برقراری ارتباطات و مبادلات علمی و فرهنگی با مؤسسات و نهادهای ذیربط در سطح ملی و بین‌المللی بالاخص کشورهای اسلامی و منطقه و برگزاری کنگره‌ها و سمینارهای دوره‌ای لازم.

۲۳- همکاری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در زمینه امور ایرانگردی و جهانگردی.

۲۴- ارائه خدمات مشاوره‌ای، تحقیقاتی، فنی و آموزشی، فروش تولیدات فرهنگی، دریافت ورودیه بناها، محوطه‌ها، موزه‌ها و نمایشگاه‌ها و قبول هدایا و کمک‌ها و نظائر آن.

ماده ۴- ارکان سازمان.

سازمان دارای دو رکن است.

۱- شورای سازمان.

۲- رییس سازمان.

ماده ۵- شورای سازمان

به‌منظور هماهنگی بیشتر در امور مربوط به میراث فرهنگی در سطح کشور شورای سازمان متشکل از ۸ عضو به شرح زیر تشکیل می‌گردد:

۱- وزیر فرهنگ و آموزش عالی (رییس شورا).

۲- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۳- وزیر کشور.

۴- وزیر دادگستری.

۵- وزیر امور خارجه.

۶- وزیر مسکن و شهرسازی.

۷- مدیر عامل سازمان صدا و سیما.

۸- رییس سازمان (دبیر شورا).

تبصره ۱- در صورت تساوی آراء آن نظری پذیرفته می‌شود که رییس شورا در میان رأی دهندگان باشد.

تبصره ۲- جلسات شورا به‌طور عادی هر سال حداقل دو بار به پیشنهاد رییس سازمان ودعوت و ریاست وزیر فرهنگ و آموزش عالی تشکیل می‌گردد.

تبصره ۳- شورا می‌تواند از افرادی که حضورشان به نحوی در جلسات ضروری است دعوت به عمل آورد. این افراد دارای حق رأی نیستند.

تبصره ۴- جلسه با حضور ۵ نفر از اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات شورا با رأی حداقل ۴ نفر از اعضاء حاضر در جلسه معتبر خواهد بود.

ماده ۶- وظایف شورا.

وظایف شورای سازمان به قرار زیر است:

۱- تعیین خط مشی و سیاست‌های کلی بر اساس قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور و اساسنامه سازمان.

۲- بررسی گزارش‌های فعالیت‌های سازمان و اظهار نظر پیرامون چگونگی آن.
تبصره- کلیه مصوبات شورا با امضاء وزیر فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ خواهد شد.

ماده ۷- رییس سازمان.

رییس سازمان با حکم وزیر فرهنگ و آموزش عالی منصوب می‌شود.

ماده ۸- واحدهای سازمان در سطح کشور.

سازمان با نظر وزیر فرهنگ و آموزش عالی می‌تواند در هر نقطه از کشور که ایجاب نماید، به تناسب موقعیت و با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور

واحدهای خود را دایر کند. این واحدها مسئولیت امور مربوط به میراث فرهنگی حوزه فعالیت خود را طبق این اساسنامه و سازمان زیر نظر رییس سازمان به عهده خواهند داشت.

ماده ۹- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر ملغی است. قانون فوق مشتمل بر ۹ ماده و ۷ تبصره در جلسه علنی روز پنجشنبه اول اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۷/۲/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. رییس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی